გაბრიელ დე ლა ფუე [შინონი] (Gabriel de la Fuye [Gabriel de Chinon], 1610-1668) - ფრანგი კაპუცინი მისიონერი, რომელმაც 1640-იან წლებში დაიწყო მოგზაურობა ახლო აღმოსავლეთში, სადაც გარკვეული დროის განმავლობაში ეწეოდა კიდეც აქტიურ მისიონერულ საქმიანობას. იგი ავტორია ნაშრომისა: *„ახალი ცნობები ლევანტიდან, ტრაქტატები სპარსელების, სომხებისა და მაზდეანების რელიგიის, ხელისუფლებისა და ტრადიციების შესახებ.“* [1]

ნიშანდობლივია, რომ გაბრიელ შინონმა თავისი მისიონერული საქმიანობის განმავლობაში სხვადასხვა ხალხებთან დაკავშირებული არაერთი მნიშვნელოვანი ცნობის მოგროვება შეძლო. საინტერესოა, ავტორის მიერ სომეხი ხალხის გაქრისტიანებასთან, ცხოვრების წესთან, ყოველდღიურობასთან, ტრადიციებთან და სხვა სოციალურ-ეკონომიკურ საკითხებთან დაკავშირებული ცნობები. მართალია, ნაშრომში დიდი ადგილი რელიგიურ საკითხებზე მსჯელობას ეთმობა, თუმცა ავტორი რიგ შემთხვევაში დეტალურად გადმოსცემს ზოგიერთ სხვა სახის მნიშვნელოვან ცნობას.

სომხეთის შესახებ:

« La Fête que les Armeniens celebrent avec plus de mafnificence, apres celle de la Resurrection est celle des Rois, à laquelle ils donnent le nom de Benediction de l'Eau, cause du Bapteme de Jesus-Christ...Quand le Roi de Perse est à Ispahan, il assiste d'ordinaire à cette ceremonie, qu'ils font avec beaucoup d'eclat. Tous les Pretres, au nombre de plus de soixante-dix, vienent sur le bord de l'eau, tous avec des chapes tres precieses et chacun une croix d'or ou d'argent à la main. Tout Julfa se trouve à cette ceremonie. Ils psalmodient fort long-tems, au son des instrumens dont ils le servent dans leurs Eglises. » [2]

---

[1] Gabriel de Chinon, *Relations nouvelles du Levant, ou traités de la Religion, du gouvernement et des coûtumes des Perses, des Arméniens, et des Gaures*, chéz Iean Thioly, ruë Merciere à la Palme, 1671.».
[2] Ibid, 296-297.

„დღესასწაული, რომელსაც სომხები დიდებულად აღნიშნავენ აღდგომის შემდგომ, მეფეთა დღესასწაულია, რომელსაც წყლის კურთხევას უწოდებენ, რაც იესო ქრისტეს ნათლობის მიზეზია... როდესაც სპარსეთის მეფე ისპაანშია, იგი, როგორც წესი, ამ ცერემონიას ესწრება, რომელსაც ისინი დიდი ბრწყინვალებით აღნიშნავენ. ყველა მღვდელი, სამოცდაათზე მეტი, წყლის პირას მიდის, ყველა ძვირფასი შუბით, ყოველი მათგანი ოქროს ან ვერცხლის ჯვრით ხელში. ამ ცერემონიას ესწრება მთელი ჯულფა. ისინი მღერიან ხანგრძლივად ინსტრუმენტების თანხლებით, რომლებითაც სარგებლობენ თავის ეკლესიებში.“

Les Fêtes des Armeniens.

LA Fête que les Armeniens celebrent avec plus de magnificence, aprez celle de la Resurrection, est celle des Rois, à laquelle ils donnent le nom de Benediction de l'Eau, à cause du Baptême de IESUS-CHRIST. I'en ay dit un mot ailleurs ; il suffit de remarquer que nous la celebrons aussi à méme jour. Quand le Roi de Perse est à Ispahan, il assiste d'ordinaire à cette ceremonie, qu'ils font avec beaucoup d'éclat. Tous les Prêtres, au nombre de plus de soixante-dix, vienent sur le bord de l'eau, tous avec des

des chapes tres-precieuses ; & chacun une croix d'or ou d'argent à la main. Les Diacres, & les Soudiacres aussi, vétus d'Aubes & de Dalmatiques, avec chacun le Livre des Evangiles, couvert d'argent. Tout Iulfa se trouve à cette ceremonie. Ils Psalmodient fort long-tems, au son des instrumens dont ils se servent dans leurs Eglises. En

- « Les Arméniens sont si fort entêtés de la doctrine d'Eutichés, qu'ils la soutiennent toujours avec grand empressement et disent qu'il n'y a qu'une nature en Jésus-Christ. Il est vrai que cette croyance n'est pas la même que celle de cet hérésiarque, qu'ils condamnent, mais avec cela ils ne veulent pas avouer, qu'il y ait deux natures différentes unies es une même Personne, qui est celle du Sauveur de nos âmes. Ils ne disent pas absolument que la nature humaine a été absorbée et engloutie par la divine, comme le disaient autrefois les rigides Eutychiens, ni n'admettent pas cette confusion de natures, en la Personne de Jésus-Christ, mais ils ne veulent pas qu'on puisse dire qu'il y eut deux natures distinctes, prétendant qu'étant unies ensemble, elles n'en font qu'une, de la même façon, disent-ils, que l'âme et le corps ne sont qu'une même nature humaine. Cette créance qui est presque celle de tous

les Arméniens, les portes opiniâtrement à rejeter le Saint Concile général de Calcédoine, où ces erreurs furent condamnées… »

„სომხები იმდენად ძლიერად არიან მიჯაჭვულნი ევტიხის მოძღვრებასთან, რომ ყოველთვის დიდი მონდომებით იცავენ მას და ამბობენ, რომ იესო ქრისტეში მხოლოდ ერთი ბუნებაა. იგივე არ არის, რაც იმ ერესიარქის რწმენა, რომელსაც ისინი გმობენ, თუმცა ისინი არ აღიარებენ იმას, რომ არსებობს ორი განსხვავებული ბუნება, რომელიც ერთ პიროვნებაში ერთიანდება, რომელიც ჩვენი სულების მხსნელია. ისინი არ ამბობენ, რომ ადამიანური ბუნება ღვთაებრივმა შთანთქა, რაც ოდესღაც თქვეს მუხლმუოდრეკელმა ევტიხიანელებმა, და არ აღიარებ ბუნებათა შერევას იესო ქრისტეში, მაგრამ მათ არ უნდათ, რომ საუბრობდნენ ორ განსხვავებულ ბუნებაზე და ამტკიცებენ, რომ ერთად გაერთიანებულები, ერთი და იგივე არსია. ზუსტად ასე ამბობენ, რომ სული და სხეული ასევე ადამიანური ბუნებაა. ეს რწმენა, რომელიც თითქმის ყველა სომეხს აქვს, აიძულებს მათ ჯიუტად უარყონ ქალკედონის წმინდა საეკლესიო კრება...“

მთარგმნელი გ. ფერაძე

ქვეყნდება პირველად